



بررسی نقش شهرک های سلامت در توسعه ی گردشگری

مهسا کهربایی

مرکز تحقیقات علوم توسعه پرستاری مامایی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران

mahsa_kahrobaie@yahoo.com

لیلا آب آب

مرکز تحقیقات علوم توسعه پرستاری مامایی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران

leilaabab@gmail.com

شادی گلی

مرکز تحقیقات علوم توسعه پرستاری مامایی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران

Shadi_goli@yahoo.com

چکیده

گردشگری سلامت نوعی جهانگردی همراه با فعالیت های بهداشتی و درمانی است که امروزه از رو به رشدترین بخش های صنعت گردشگری در جهان است که به دلیل کم هزینه بودن ارائه خدمات درمان در کشور ایران، از بهترین وجوه توسعه اقتصادی به شمار می آید و فرصتی مناسب جهت ارائه خدمات درمان برای ارتقاء اعتبار و اقتصاد کشور است. یک گردشگر سلامت با مسافرت از محل دائم زندگی خود می تواند از خدمات درمانی مقصد استفاده کند تا سلامت جسمی و روحی اش را به دست بیاورد. خوشبختانه گردشگری پزشکی این روزها در ایران رواج پیدا کرده و گردشگرهای زیادی را از کشورهای منطقه برای بهره مندی از خدمات پزشکی و درمانی به کشورمان ایران می کشاند. شهرک های سلامت به عنوان نماد نوآوری در حوزه سلامت و گردشگری انواع درمان های پزشکی را شامل می شوند.

این مطالعه مروری با هدف بررسی نقش شهرک های سلامت در توسعه ی گردشگری انجام شده است. روش پژوهش: در این مطالعه مروری با استفاده از کلید واژه های گردشگری، گردشگری سلامت، شهرک سلامت، در طی سال های ۲۰۰۸-۲۰۲۴ در پایگاه های google scholar، Elsevier، Pubmed، SID مورد بررسی قرار گرفتند.

یافته ها: احداث شهرک سلامت بالاخص در کلان شهرها یکی از پدیده های مکان محور و رو به رشد در جهان است که در تمام ابعاد جغرافیایی به ویژه در حوزه جغرافیای پزشکی و جغرافیای گردشگری مورد تاکید واقع شده است. شهرک های سلامت به بهبود کیفیت زندگی بیماران کمک کرده و از سویی دیگر نقش محوری در توسعه اقتصادی و اجتماعی جامعه ایفا می نمایند.

واژگان کلیدی: گردشگری، گردشگری سلامت، شهرک سلامت

مقدمه

گردشگری فعالیتی اقتصادی است که، به دلیل ماهیت و ویژگیهای خاص آن، فرصتهایی مناسب برای ورود به عرصه تجارت بین المللی را فارغ از سطح توسعه یافتگی کشورها فراهم می آورد (1)، این مهم باعث شده است که از این فعالیت اقتصادی به عنوان صنعت یاد شود (12)، در حالی که اساساً ماهیت خدماتی دارد، این صنعت پس از نفت و خودروسازی به عنوان سومین صنعت بزرگ جهان شناخته می شود. و یکی از فعالیت های مهمی بشمار می آید که در دهه های اخیر از جایگاه ویژه ای در توسعه اقتصادی برخی کشورها، برخوردار بوده است. بیشتر درآمد حاصل از گردشگری به طور مستقیم و بدون واسطه است. افزون بر این بسیاری از برنامه ریزان و سیاستگذاران توسعه نیز از صنعت گردشگری به عنوان رکن اصلی توسعه پایدار یاد می کنند (2).

امروزه سیاست توسعه پایدار گردشگری به عنوان یک رویکرد عمومی مورد توجه دولتها قرار گرفته تا از لحاظ بوم شناسی در طولانی مدت قابل قبول و از لحاظ مالی خودکفا و از نظر دیدگاه های اجتماعی و اخلاقی برای جوامع محلی مفید و نویدبخش باشد؛ بنابراین گردشگری باید بخشی از محیط طبیعی- فرهنگی و انسانی قرار گیرد تا تعادل بین آنها را حفظ نماید (3).

گردشگری سلامت نوعی جهانگردی همراه با فعالیت های بهداشتی و درمانی است و مورد توجه جهانگردانی قرار دارد که برای شناخت خواص درمانی منابع طبیعی تلاش می کنند.

شالیبافان و همکاران گردشگری سلامت را به گردشگری پزشکی، گردشگری درمانی و گردشگری تندرستی یا پیشگیرانه تقسیم نموده است.



گردشگری پزشکی : سفر به قصد درمان یک بیماری جسمی یا انجام عمل جراحی تحت نظارت پزشکی در بیمارستان ها و مراکز درمانی است. در این نوع گردشگری بیمار ممکن است به منظور بهبودی، به دوره ی زمانی معینی برای اقامت در مراکز نیاز داشته باشد. اصطلاح گردشگری پزشکی برای تمام انواع مسافرت با اهداف درمانی به کار می رود، اما این پدیده به معنای واقعی از الگوهای سنتی مسافرت پزشکی بین المللی متفاوت است، چرا که در مدل سنتی، بیماران از کشور های کمتر توسعه یافته برای درمان های پیشرفته به مراکز اصلی درمانی در کشور های توسعه یافته سفر می کردند، اما مدل جدید گردشگری پزشکی بیانگر مسافرت تعداد فزاینده ای از بیماران با اهداف درمانی، به کشور هایی در سطوح مختلف توسعه است. در واقع، سیر تکاملی گردشگری پزشکی از خطوط یک طرفه ی جریان حرکت بیماران از کشورهای در حال توسعه به کشور های صنعتی برای دریافت خدمات درمانی، در حال تبدیل شدن به شبکه ی پیچیده ای از خطوط دوطرفه است. (اجلاس جهانی آسیا به نقل از ژورنال بین المللی گردشگری پزشکی).
گردشگری درمانی: سفر به معنای مسافرت گردشگر به منظور استفاده از منابع درمانی طبیعی نظیر چشمه های معدنی و آب گرم، دریاچه های نمک، خورشید، ماسه های رادیواکتیو، لجن، آب و هوای درمانی و غیره است.
گردشگری تندرستی یا پیشگیرانه : مسافرت به دهکده های سلامت و اسپاها برای رهایی از تنش های زندگی روزمره و تجدید قوا، بدون مداخله و نظارت پزشکی است و گردشگر هیچ نوع ناراحتی و بیماری ندارد (4).
انگیزه اصلی در گردشگری سلامت کمک به ارتقای سطح سلامت جسمی، روانی یا معنوی از طریق فعالیت های پزشکی و سلامت محور است. همچنین گردشگری سلامت بخش مهمی از گردشگری اجتماعی بوده و بر مراقبت هایی که سبب افزایش رفاه فرد می شود، تاکید دارد. پس بطور کلی گردشگری سلامت دارای دو هدف پیشگیرانه و درمانی است. (5)

شهرک های سلامت، به عنوان مراکز درمانی جامع و مدرن، در سال های اخیر به یکی از مهم ترین قطب های گردشگری پزشکی تبدیل شده اند. این مراکز با ارائه خدمات درمانی تخصصی، همراه با امکانات رفاهی و تفریحی، تجربه ای منحصر به فرد را برای بیماران فراهم می کنند. گردشگری سلامت، به عنوان یک صنعت رو به رشد، نقش مهمی در اقتصاد جهانی ایفا می کند و شهرک های سلامت به عنوان قلب تپنده این صنعت شناخته می شوند (6).
احداث شهرک سلامت بالاخص در کلان شهرها یکی از پدیده های مکان محور و رو به رشد در جهان است که در تمام ابعاد جغرافیایی به ویژه در حوزه جغرافیای پزشکی و جغرافیای گردشگری مورد تاکید واقع شده است. شهرک سلامت، مکانی متمرکز با اهداف درمانی، تفریحی و استراحتی است و مناسب برای افرادی از جامعه به خصوص افراد مسن تری که در اثر پیامدهای زندگی شهرهای بزرگ مثل استرس و شلوغی، سروصدا، هوای آلوده و ... دچار انزوا و خستگی شده اند و به فضایی درمانی - روانی نیاز دارند، هستند. پدیده شهر زندگی و دوری از زندگی طبیعی مطابق با فطرت انسان، از دلایل اصلی موثر بر سطح بالای استرس افراد است. بنابراین مردم در جستجوی انواع مختلف استراحت برای فرار از این فشارها هستند، گردشگری سلامت، گزینه ای برای کسانی است که با توجه بیشتر به سلامتی و رفاه خود، قصد دوری از زندگی پر استرس روزمره خود را دارند. شهرک سلامت، دارای تمام امکانات بهداشتی، درمانی و اقامتی است. از اهمیت احداث شهرک سلامت جذب گردشگران داخلی و خارجی، توسعه پایدار در اقتصاد کشور و توجه به نیازهای سلامتی در جامعه است. مکان یابی صحیح شهرک های سلامت، منجر به کاهش زمان سفرهای درون شهری، کاهش ترافیک و مشکلات زیست محیطی در شهر خواهد شد. وجود شهرک های سلامت می تواند این اطمینان خاطر را به گردشگران سلامت بدهد که آنها می توانند همه ی خدمات مورد نیازشان را در یک مکان واحد دریافت کنند. حتی در در شهرک های سلامت، امکاناتی برای اقامت بی دغدغه بیمار و خانواده اش هم وجود دارد و از این جهت، شهرک های سلامت می توانند به قطب گردشگری سلامت تبدیل شوند.
در واقع یک شهرک سلامت به طور کامل میتواند به تمام موضوعات سلامت بپردازد و تمام نیازهای سلامتی یک جامعه را برآورده کند. با توجه به تاثیر گذاری گردشگری سلامت در حوزه های اقتصادی، اجتماعی و پزشکی و نقش اثبات شده ی شهرک های سلامت در توسعه ی گردشگری می توان شهرک های سلامت را موتور محرکه ی پیشرفت همه جانبه ی صنعت گردشگری دانست (7).

روش تحقیق

در این مطالعه ی مروری با استفاده از کلید واژه های گردشگری، گردشگری سلامت، شهرک سلامت، مطالعات انجام شده در طی سال های 2008-2024 در پایگاه های SID، Pubmed، Elsevier، google scholar مورد بررسی قرار گرفتند.



یافته ها

1- تاثیر شهرک های سلامت بر جذب گردشگران سلامت :

نتایج مطالعات مختلف نشان داده است که اگرچه شهرک های سلامت جایگزین تمامی خدمات سلامت نیستند، بلکه شکل جدید، مدرن، با کیفیت و جامعی از خدمات هستند که مشتری مداری، رفاه مراجعه کنندگان، صرفه جویی در وقت و اطمینان از دریافت خدمات را، دربرخواهند داشت. گستره خدمات شهرک های سلامت، در محدوده ملی و منطقه ای می باشد و به دلیل کیفیت و جامعیت خدماتی که در این مراکز ارائه می شود، قابلیت جذب نیازمندان به دریافت خدمات را از سراسر کشور و کشورهای همجوار داراست (8).

ایجاد شهرک های سلامت از اوایل قرن بیستم مطرح شده و کشورهایمانند تایلند سنگاپور و امارات متحده عربی از پیشگامان توسعه شهرک های سلامت در جهان هستند.

برای نمونه شهرک سلامت نونا در سنگاپور یکی از قطب های گردشگری در آسیا است. این شهرک سلامت طیف گسترده ای از خدمات بهداشتی، تحقیقاتی و آموزشی، تجاری و تفریحی وجود دارد و این را می توان یکی از اصلی ترین ویژگی های آن دانست.

مطالعات نشان می دهند که ایجاد شهرک های سلامت با زیرساخت های پزشکی پیشرفته، باعث جذب گردشگران سلامت می شود. و از طرفی شهرک های سلامت با ارائه خدمات به صورت صحیح و بهینه عامل موثری در جذب گردشگر می باشد. هسته ی اصلی صنعت گردشگری پزشکی توانایی جذب مسافران بیمار به ویژه بیماران بین المللی است. یکی از عوامل موثر در جذب گردشگران سلامت، اعتماد به کیفیت خدمات پزشکی است. شهرک های سلامت با ایجاد بیمارستان های تخصصی، کلینیک های مجهز و استاندارد های بین المللی، باعث افزایش این اعتماد می شوند. از آنجایی که گردشگران سلامت باهدف درمان ارزان نسبت به کشوری که در آن ساکن هستند، دریافت درمان سریع و باکیفیت و گردشگری در حین درمان یا دوران نقاهت، عازم کشورهای دیگر می شوند، بنابراین کیفیت بالا در ارائه خدمات و قیمت قابل رقابت با کشورهای منطقه از عوامل اصلی در جذب توریسم سلامت بوده، از طرفی جاذبه های گردشگری آن منطقه نیز می تواند، تا حدودی، به جذب این نوع گردشگری کمک کند. احداث شهرک های سلامت در استان هایی از کشور ایران که دارای اماکن تاریخی و گردشگری بیشتری هستند، خود عامل موثری در جذب گردشگر و توسعه ی گردشگری می شود، بنابراین تلفیق درمان و گردشگری تفریحی از عوامل موثر در جذب توریسم سلامت می باشد (8).

2- تاثیر اقتصادی شهرک های سلامت بر توسعه ی گردشگری :

پژوهش های زیادی مبنی بر اهمیت و تاثیر گذاری اقتصادی شهرک های سلامت بر توسعه ی گردشگری انجام شده است

امروزه توسعه ی شهرک های سلامت با تاکید بر ارائه خدمات با کیفیت و با قیمت مناسب می تواند سبب سرمایه گذاری در صنعت توریسم سلامت و نهایتا اشتغال زایی و کسب درآمد و سودآوری برای کشور شود (9).

یکی از منابع مهم درآمد در کشورهای پیشرفته، گردشگری سلامت است و طبق آمار، گردشگری درمانی درآمدی بالغ بر یکصد میلیارد دلار در سال را نصیب دولت ها می کند. همچنین در سطح منطقه خاورمیانه نیز کشورهای نظیر ترکیه و هند و در داخل کشور نیز استان هایی مثل تهران، اصفهان، فارس و خراسان رضوی از برترین مناطق در جذب سلامت یا بیمار خارجی هستند و اقدامات خوبی را در همین راستا به انجام رسانده اند (10).

شهرک سلامت اصفهان با وسعتی بیش از 35 هزار مترمربع، در شهر تاریخی اصفهان، نخستین مدلی است که در ایران اجرا شده است. 55 درصد این مساحت را ساختمانهایی که شامل کلینیکها، پاراکلینیکها، بیمارستان، هتل و دانشکده پزشکی هستند و 25 درصد آن را مراکز تفریحی، فضای سبز و پارکها تشکیل میدهند. و حتی قادر به پذیرش بسیاری از گردشگرها از کشورهای مختلف میشود (8).

شهرک سلامت اصفهان با تاکید بر اصلاح ساختارهای لازم برای جذب گردشگری در کشور و نیز جذب گردشگر سلامت و با بهره گیری از ساختمان های مجهز و پیشرفته، به قطب درمانی کشور و منطقه تبدیل شده است.

قرارگیری این شهرک در این محل موجب دسترسی بهتر و سریعتر مردم به امکانات درمانی و پزشکان متخصص و فوق تخصص می شود. این شهرک از کلینیک های مختلف داخلی، زنان، رادیوتراپی و حتی بخش تخصصی قلب تشکیل شده که بهترین جراحان قلب ایران در این مکان به بیماران سرویس دهی می کنند که این خدمات به صورت زنجیرهای در سطح بهداشت و درمان انجام می شود. وجود خدمات درمانی به صورت صحیح و بهینه در شهرک سلامت اصفهان، عامل موثری در جذب گردشگر به این شهر شده است. با توجه به ارزآوری بالای صنعت توریسم سلامت، در سطح کلان دولت ها و نهادهای دولتی و در سطح خرد بسیاری از بیمارستان ها علاقه مند به بهره مندی از

آینده پژوهی در گردشگری پزشکی تندرستی و طبیعت درمانی



دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد
۹-۱ اسفند ۱۳۹۹

مزایای اقتصادی ناشی از این صنعت و در نهایت رقابت با یکدیگر می شوند احداث شهرک سلامت بالاخص در کلان شهرها یکی از پدیده های مکان محور و رو به رشد در جهان است که در تمام ابعاد جغرافیایی به ویژه در حوزه جغرافیای پزشکی و جغرافیای گردشگری مورد تاکید واقع شده است. شهرک های سلامت به عنوان نماد نوآوری در حوزه سلامت و گردشگری به بهبود کیفیت زندگی بیماران کمک کرده و از سویی دیگر نقش محوری در توسعه اقتصادی و اجتماعی جامعه ابقا می نمایند(8).

بحث و نتیجه گیری

این مطالعه مروری با هدف بررسی نقش شهرک های سلامت در توسعه ی گردشگری ، به ویژه از جنبه های اقتصادی و پزشکی می پردازد. در مطالعه ای که توسط عربشاهی کریزی ضمن آشنایی باماهیت ومفهوم گردشگری سلامت وگردشگری درمانی، زیرمجموعه های آن شناسایی وتوانمندی هاوقابلیت های ایران در این زمینه مورد تحلیل واقع گردیده.دراین جهت چهارمقوله مهم گردشگری سلامت وتوریسم درمانی شامل:چشمه های آب گرم وآب های معدنی؛گنبد های نمکی؛طبیعت گردی)اکوتوریسم(وتوریسم پزشکی باتاکیدبرقابلیت هاوتوانمندی های ایران در ۲حوزه ی گردشگری سلامت پرداخته شده.باتوجه به قابلیت وپتانسیل های موجود،درجهت توسعه ی گردشگری در ایران باید توجه جدی وبنیادی تری به گردشگری سلامت وگردشگری درمانی داشته باشیم واز طریق سرمایه گذاری بیشتر وموثرترودنبال نمودن برنامه های بلندمدت وجامع در زمینه شهرک های سلامت راه توسعه جهانگردی وگردشگری راهموار ساخته وبتوانیم به سهمی قابل توجه دراین زمینه دست یابیم(11) .

سرخه دهی در تحقیق خود نشان داد که اگر چه احداث شهرک های سلامت نیاز به هزینه های بالایی دارد اما به دلیل تاثیراتی که از نظر اقتصادی بر صنعت گردشگری دارند به عنوان نیروی محرکه ای عمل می کند که چرخ های صنایع حیاتی با سرعت بیشتری حرکت کند . ورود ارز به کشور ، اشتغال در بسیاری از زمینه ها ، فعال شدن سیستم حمل نقل ، افزایش سرمایه گذاری ، از جمله آثار اقتصادی شهرک های سلامت بر صنعت گردشگری است (12). مریم خزائی پول و همکاران در همین راستا به این نتیجه رسیدند که ، شهرک های سلامت به عنوان نماد نوآوری در حوزه سلامت وگردشگری به بهبود کیفیت زندگی بیماران کمک کرده و از سویی دیگر نقش محوری در توسعه اقتصادی و اجتماعی جامعه ایفا می نمایند(13).

محمد رضا شیخی چمان و همکاران در مطالعه ای که در سال 1399 انجام گرفته است از گردشگری سلامت به عنوان سود آورترین صنعت جهان یاد کرده اند به طوری که گردش مالی این صنعت در سال نزدیک به 55 بلیون دلار است و سهم سالانه کشور ایران بین 400 تا 500 میلیون دلار برآورد شده است با توجه به اینکه اقتصاد کشور ایران متکی به نفت است ، لزوم توجه به گردشگری سلامت دو چندان میگردد از طرفی کشور ایران با دارا بودن مراکز درمانی مدرن و به هم راه نیروی انسانی متخصص دارای شهرت جهانی ، تقاضای بالای بیماران کشورهای منطقه برای جراحی های زیبایی و درمان ناباروری ، از پتانسیل مناسبی در اتین زمینه برخوردار است(14) . مطالعه ای توسط کونل در سال 2019 گزارش می کند که شهرک های سلامت نقش مهمی در توسعه ی علم پزشکی دارند زیرا این مراکز با گرد هم آوردن متخصصان ، امکانات پیشرفته و فناوری های نوین، بستری برای رشد و ارتقای دانش پزشکی فراهم می کنند.در این مطالعه تاثیر شهرک های سلامت در ابعاد زیر مورد بررسی قرار گرفته است :

- 1- افزایش پژوهش های پزشکی و نوآوری ها : شهرک های سلامت با داشتن مراکز تحقیقاتی ، بیمارستان های تخصصی و همکاری های دانشگاهی ، امکان انجام مطالعات پیشرفته را فراهم می کنند .
 - 2- بهبود استاندارد های پزشکی و اعتبار بین المللی : ایجاد شهرک های سلامت باعث ارتقای استاندارد های درمانی و افزایش سطح اعتبار پزشکی کشور در سطح جهانی می شود(15).
- در مطالعه ایزدی و همکاران نیز گزارش شد که مشارکت بین بخشی در سطوح کلان و عملیاتی، توسعه زیرساختهای پایه پزشکی، توسعه منابع انسانی متخصص در حوزه گردشگری پزشکی، به دست آوردن اعتبار بین المللی در شهرک های سلامت و بازاریابی مناسب ، از عوامل موثر در در توسعه گردشگری پزشکی است (16) .

مطالعه فورجیون و اسمیک نشان داد که مولفه هایی همچون هزینه ها، اعتباربخشی مراکز درمانی، کیفیت ارائه خدمات پزشکی و آموزش کارکنان بیمارستان ها خصوصا پزشک ها بر انتخاب گردشگران سلامت و به دنبال آن توسعه ی گردشگری اثر گذار است(17).



همچنین عوامل نهادی نظیر عوامل قانونی و مدیریتی می تواند تاثیر بسزائی در جذب گردشگران سلامت داشته باشد. لذا هرچه بیشتر مراکز گردشگری سلامت اطلاع رسانی دقیق تری از قوانین و امکانات و خدمات گردشگری سلامت مقصد را به گردشگران ارائه دهند جذب گردشگر سلامت توسعه بیشتری خواهد داشت. گزالد، تقویت چارچوب های قانونی جهت کسب اطمینان از مراقبت مصرف کننده و همچنین برخورداری از خدمات مراقبتی کیفی را یکی از مولفه های کلیدی جهت توسعه صنعت گردشگری سلامت بیان میکند (16).

در جمع بندی مطالب فوق می توان این گونه بیان نمود که :

شهرک های سلامت به عنوان یک زیر ساخت جامع و تخصصی ، نقش بسزایی در توسعه ی گردشگری سلامت ایفا می کنند . این شهرک ها با تجميع امکانات پزشکی ، اقامتی ، رفاهی در یک مکان ، موجب افزایش رضایت بیماران داخلی و خارجی ، کاهش هزینه های درمانی و اقامتی و تسهیل دسترسی به خدمات با کیفیت پزشکی می شوند . از بعد اقتصادی ، شهرک های سلامت به افزایش اشتغال ، جذب سرمایه گذاری خارجی و رونق صنعت گردشگری پزشکی کمک می کنند. همچنین از منظر پزشکی ، این شهرک ها زمینه ساز ارتقای استاندارد های درمانی و توسعه ی دانش پزشکی در سطح بین المللی هستند، شهرک های سلامت علاوه بر توسعه ی اقتصادی بستر مناسبی را برای رشد دانش پزشکی و انجام پژوهش های علمی فراهم می کنند.

توسعه ی شهرک های سلامت می تواند به عنوان یک راهکار کلیدی بر ای ارتقا گردشگری سلامت ، افزایش درآمد ملی و بهبود خدمات پزشکی در سطح بین المللی مطرح شود .

برای احداث شهرکهای سلامت به تدوین یک برنامه مفصل و فراگیر برای دوره بهره برداری نیاز داریم که پایه و اساس همه فعالیت های شهرک سلامت خواهد بود. در این برنامه، همه نیازهای بیمار اعم از درمانی، آزمایشگاه، داروخانه، فیزیوتراپی، فروشگاههای لوازم پزشکی و خدمات مرتبط با آن همچنین رستوران های مجهز به غذاهای سالم لازم است تأمین شود. همچنین باید برای این منظور یک برنامه کاربردی تدوین شود و مواردی مانند مباحث بهداشت عمومی و محیط، زیبایی محیط و سهولت ملاقات بیمار با پزشک مورد توجه قرار گیرد.

عوامل زیرساختی در کنار حمایت های دولت در ارائه ی خدمات و اقامت برای گردشگران حائز اهمیت بوده و معیاری کلیدی در توسعه ی شهرک های سلامت و در ادامه ی آن توسعه ی گردشگری خواهد بود بنابراین حمایت های دولت ، توسعه ی زیر ساخت های مدرن و افزایش همیاری های بین المللی از جمله اقدامات ضروری برای تقویت این حوزه در ایران و سایر کشورها خواهد بود.

منابع

- 1) Mojarradi, Z., Amouzegar, S., Beikzadeh, S., Milani, M., Izanloo, A., & Khoramehr, G. (2014). Health tourism Inclined toward obtaining accreditation. *Razavi International Journal of Medicine*, 2(4), 1-3.
- 2) Nouri Gh., Taghizadeh Z., and Shirani Z; Iran's role in the Medical Tourism of Islamic World, with Emphasis on the Natural Health Care tourism, (Functions, Challenges and Solutions) , *Journal of Environment of Tourism*, 2012; 1(3): 1-19, (In Persian).
- 3) ضیاباشیخ الاسلامی نازنین، رضاییان محسن، بهسون مریم، & تقوی پور مونا. (2010). آگاهی و نگرش پزشکان و پرستاران و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در مورد تورسیم پزشکی در سال 1386.
- 4) شالبافیان علی اصغر، آقازاده هاشم، ضرغام بروجنی حمید، & حیدری علی. (2019). اهداف تشکیل اتحاد های استراتژیک در کسب و کارهای گردشگری پزشکی ایران.
- 5) Mosadeghrad, A. M., & Sadeghi, M. (2021). Medical tourism: Reasons for choosing Iran. *Payesh (Health Monitor)*, 20(2), 145-166.



6) Manna, R., Cavallone, M., Ciasullo, M. V., & Palumbo, R. (2020). Beyond the rhetoric of health tourism: shedding light on the reality of health tourism in Italy. *Current Issues in Tourism*, 23(14), 1805-1819.

7) پورباقرکردی سیدمهدی ، جاویدان رضا ، کمائی سپیده، (1400) فرصتها، ضرورتها و تحلیل جغرافیایی در احداث شهرک سلامت کلانشهر اهواز.

8) نجفیپور امیرعباس ، فروزانفر محمدحسین ، حقیقت قهفرخی فرزانه، 1395، بررسی نقش شهرک های سلامت در توسعه گردشگری ایران(مطالعه موردی: شهرک سلامت اصفهان).

9) Mahdavi, Y., Mardani, S., Hashemidehaghi, Z., & Mardani, N. (2013). The factors in development of health tourism in Iran. *International Journal of Travel Medicine and Global Health*, 1(3), 113-118.

10) Enderwick, P., & Nagar, S. (2011). The competitive challenge of emerging markets: the case of medical tourism. *International Journal of Emerging Markets*, 6(4), 329-350.

11) عربشاهی کریمی احمد، & آریان فر مرتضی. (2014). گردشگری سلامت و قابلیت های گردشگری پزشکی-درمانی در ایران.

12) سرخه دهی. 2023. گردشگری پزشکی و اهمیت آن در امنیت اقتصادی ماهنامه علمی امنیت اقتصادی(11) 7، 79 - 94

13) Khazae-Pool, M., Malekzadeh, R., Abedi, G., & Rastegar, H. (2024). Analysis of the factors affecting the development of the health tourism industry: a case study of Mazandaran province, Iran. *Payesh (Health Monitor)*, 23(4), 529-549.

14) شیخی چمان، محمدرضا. (1399). نقش گردشگری سلامت در رونق بخشی به اقتصاد سلامت ایران. مدیریت سلامت، 23(2)، 9-10. SID. <https://sid.ir/paper/524917/fa>

15) Connell, J. (2019). Medical mobility and tourism. In *Handbook of globalisation and tourism* (pp. 305-315). Edward Elgar Publishing.

16) Izadi, M., Ayoobian, A., Nasiri, T., Joneidi, N., Fazel, M., & Hosseinpourfard, M. J. (2012). Situation of health tourism in Iran; opportunity or threat. *Journal of Military Medicine*, 14(2), 69-75.

17) Forgione, D. A., & Smith, P. C. (2007). Medical tourism and its impact on the US health care system. *Journal of health care finance*, 34(1), 27-35.



The Role of Health Cities in Tourism Development

Mahsa Kahrobaie

Nursing and Midwifery Sciences Development Research Center
Najafabad Branch, Islamic Azad University, Najafabad, Iran
mahsa_kahrobaie@yahoo.com

Leila Abab

Nursing and Midwifery Sciences Development Research Center
Najafabad Branch, Islamic Azad University, Najafabad, Iran.
leilaabab@gmail.com

Shadi Goli

Nursing and Midwifery Sciences Development Research Center
Najafabad Branch, Islamic Azad University, Najafabad, Iran
Shadi_goli@yahoo.com

Abstract

Introduction: Health tourism is a type of tourism associated with health and medical activities. That is one of the fastest growing sectors of the tourism industry in the world today. Due to the low cost of providing medical services in Iran, it is considered one of the best ways to develop the economy and is a good opportunity to provide medical services to enhance the country's reputation and economy. A health tourist can travel from his permanent place of residence to use the medical services of the destination to achieve his physical and mental health. Fortunately, medical tourism has become popular in Iran these days and attracts many tourists from the countries of the region to our country Iran to benefit from medical and therapeutic services. Health towns, as a symbol of innovation in the field of health and tourism, include a variety of



medical treatments. This review study aimed to investigate the role of health towns in tourism development

Research method: In this review, using the keywords of tourism, health cities, tourism development the studies conducted during the years 2008-2024 in SID, Pubmed, Elsevier, and Google Scholar databases were examined.

Findings : The establishment of health cities, especially in large metropolitan areas, is a location -based and growing phenomenon worldwide , impacting various geographical dimension , particularly in the field of medical geography and tourism geography has been emphasized. Health cities , as symbols of innovation in the fields of health and tourism , help improve the quality of life for patients while also playing a key role in the economic and social development of society .

Keywords: Tourism, Health Tourism, Health city.